

[Svend Haugaard.]

der for alle sociale ydelser, sygeforsikring, ulykkesforsikring, pensionsordning osv., sker en stærk forenkling i både opkrævnings- og udbetalingsform, det vil sige en fælles offentlig ind- og udbetaling. I så fald bliver der næppe så forfærdelig mange opgaver tilbage for kasserne at løse.

Vi erkender, at lovforslaget indebærer en vis forenkling igennem de ensartede bidragsbetalinger og bortfald af tillæggene. Jeg vil for resten gerne for tillæggene vedkommende sige, at ét af disse tillægs bortfald kan man være noget betænkelig ved, nemlig børnetillægget, og jeg er enig, at det spørgsmål bør tages op i anden forbindelse som foreslået af ministeren for familiens anliggender. Vi må altså fremhæve, at lovforslaget langt fra har fundet sin endelige form, og vi håber, at socialreformkommissionen inden længe kommer med fornuftige forslag, som kan vise vejen videre frem. I det hele taget forbeholder vi os vor ret til at røre ved sagen igen. Vi kan dog under de givne forhold love en velvillig behandling af det lovforslag, der foreligger. Der er en del enkeltheder, som vi gerne vil drøfte i udvalget, men jeg har her i første behandling kun ønsket at trække de mere principielle linjer frem.

Niels Westerby: Det er jo omrent 14 år siden, at riget fik en ny grundlov, og der blev i denne grundlov indføjet en løfteparagraf om, at man skulle tilstræbe fuld beskæftigelse her i landet. Det er vel også netop på denne baggrund naturligt at drage den konsekvens, at folk, der uforskyldt ikke har arbejde, skal hjælpes af det offentlige, og at hjælpen ikke skal betragtes som almisse, men som erstatning for tabt arbejdsfortjeneste. Ud fra sådanne betragtninger — også betragtninger af menneskelig og samfundsøkonomisk art, men det skal jeg vende tilbage til — kan jeg for så vidt hilse den højtærede arbejdsministers lovforslag med glæde. Der er i det lovforslag ikke noget, som principielt kan sige at være andet end fremskridt. Men der er alligevel en række problemer.

Først og fremmest falder børnetillæggene bort, og huslejhjælpen falder bort, og så vidt jeg har kunnet skønne i den korte tid, vi har haft til at fordybe os i lovforslaget,

vil der derfor være nogle, som bliver ringere stillet efter den 1. april 1967; jeg vil derfor henlede arbejdsministerens opmærksomhed på, at det sikkert vil være rigtigt at søge gennemført en meget intim koordination af bestræbelserne i forbindelse med dette lovforslag og bestræbelserne vedrørende børnetilskuds- og boligsikringsordningen.

Dernæst er der det problem at skaffe dækning for de udgifter, der er forbundet med gennemførelsen af det foreliggende lovforslag. Lad mig sige klart, at vi vel vil være med til at gennemføre lovforslaget, men at vi meget gerne vil have en forhandling med arbejdsministeren og regeringen om, hvordan man kan tilvejebringe de fornødne midler.

Mange, der tænker i gamle baner, vil nok være tilbøjelige til at sige: nå ja, hvorfor skal nu de, der er blevet arbejdsløse, have en erstatning for tabt arbejdsfortjeneste? Og her kan man jo argumentere ud fra menneskelige grunde, men man kan også komme med samfundsøkonomiske betragtninger. Det var jo vitterlig således i 1930'erne — og vi må håbe, at den tid aldrig vender tilbage, men vi kan altid nære frygten for, at der kan blive nogen arbejdsløshed — at da først beskæftigelsen gik ned og tusinder af borgere i landet derfor ikke havde de indtægter, de plejede at have, gik også deres efterspørgsel efter varer og andre ydelser ned. Når efterspørgslen efter varer går ned, bliver der heller ikke efterspurgt så meget arbejdskraft til at fremstille disse varer. Det vil sige, at arbejdsløshed har en tendens til at forstærke sig selv, til at blive værre, og det var netop det, man oplevede i depressionsperioderne i 1930'erne.

Man kan altså også se spørgsmålet om at give en rimelig og en rigtig erstatning til dem, der uforskyldt har mistet arbejdet, som et led i at komme arbejdsløsheden til livs eller i hvert fald forhindre, at den bliver værre.

Dette forudsætter selvfølgelig en vis international koordination. For hvis vi fører en sådan politik, at vi giver en meget høj erstatning for mistet arbejde, og andre lande ikke gør det, vil vi nok kunne forhindre, at arbejdsløshedsøndet breder sig, men vi vil så også efter et stykke tid